

Підсумки діяльності фінансових компаній, ломбардів та юридичних осіб (лізингодавців) за 2015 рік

Станом на 31.12.2015 у Державному реєстрі фінансових установ налічувалось:

- 571 фінансові компанії
- 268 юридичних осіб (лізингодавців)
- 482 ломбардів

Таблиця 1

Динаміка основних показників діяльності фінансових компаній, ломбардів та юридичних осіб (лізингодавців)

Показник	Станом на 31.12.2013	Станом на 31.12.2014	Станом на 31.12.2015	Темпи приросту, %	
				31.12.2014/ 31.12.2013	31.12.2015/ 31.12.2014
Фінансові компанії					
Кількість зареєстрованих фінансових компаній	377	415	571	10,1	37,6
Активи фінансових компаній, (млн. грн.)	39 781,2	51 264,8	71 120,0	28,9	38,7
Власний капітал, (млн. грн.)	17 943,5	15 213,4	20 196,1	-15,2	32,8
Обсяг наданих фінансових послуг фінансовими компаніями, (млн. грн.)	42 342,9	54 154,8	68 282,3	27,9	26,1
Юридичні особи (лізингодавці)					
Кількість зареєстрованих установ	254	267	268	5,1	0,4
Вартість діючих договорів фінансового лізингу, (млн. грн.)	67 099,5	58 304,1	26 109,9	-13,1	-55,2
Кількість діючих договорів фінансового лізингу, (од.)	25 052	27 348	22 148	9,2	-19,0
Вартість договорів фінансового лізингу, укладених за звітний період, (млн. грн.)	31 536,6	7 181,0	6 241,4	-77,2	-13,1
Кількість договорів фінансового лізингу, укладених за звітний період, (од.)	11 051	8 940	4 098	-19,1	-54,2
Ломбарди					
Кількість зареєстрованих установ	479	477	482	-0,4	1,0
Активи по балансу, (млн. грн.)	1 518,6	1 710,3	2 218,6	12,6	29,7
Власний капітал, (млн. грн.)	995,3	970,4	1 100,2	-2,5	13,4
Сума наданих фінансових кредитів під заставу, (млн. грн.)	8 368,2	8 410,8	12 459,7	0,5	48,1
Сума погашених фінансових кредитів, (млн. грн.)	8 347,8	8 202,3	12 155,3	-1,7	48,2
Кількість наданих кредитів, (тис. один.)	12 131,3	10 930,1	10 600,0	-9,9	-3,0

Послуги фінансових компаній

Станом на 31.12.2015 в Державному реєстрі фінансових установ міститься інформація про 571 фінансові компанії, що на 156 установ (37,6%) більше порівняно з відповідною датою 2014 року (станом на 31.12.2014 – 415 фінансових компаній).

Узагальнені дані щодо обсягу фінансових послуг, наданих фінансовими компаніями за 2013 - 2015 рр., наведено в таблиці 2.

Таблиця 2

**Інформація про обсяги та види фінансових послуг,
наданих фінансовими компаніями, крім послуг з управління ФФБ та ФОН, млн. грн.**

Вид фінансової послуги	2013	2014	2015	Темпи приросту (2015/ 2014)	
				Абсолютний	%
Надання фінансових кредитів за рахунок власних коштів	4 462,4	3 540,3	5 521,4	1 981,1	56,0
Надання позик	2 555,7	3 444,2	1 849,3	-1 594,9	-46,3
Надання порук (поручительств)	211,2	52,0	88,3	36,3	69,8
Фінансовий лізинг (вартість укладених договорів фінансового лізингу)	16,5	257,4	20,2	-237,2	-92,1
Надання гарантій	327,8	409,7	138,5	-271,2	-66,2
Факторинг	10 039,5	23 525,7	16 555,9	-6 969,8	-29,6
Залучення фінансових активів юридичних осіб із зобов'язанням щодо наступного їх повернення	247,7	644,9	1 649,3	1 004,4	155,8
Операції з обміну валют	7 605,2	694,4	449,3	-245,1	-35,3
Операції з переказу грошових коштів	11 127,0	12 703,8	31 594,7	18 890,9	148,7
Адміністрування фінансових активів для придбання товарів у групах	622,2	422,5	678,3	255,8	60,5

За 2015 рік відбулося збільшення активів фінансових компаній на 38,7% (19 855,2 млн. грн.), в той же час власний капітал збільшився на 32,8% (4 982,7 млн. грн.).

Обсяги фінансових послуг зросли на 26,1 % (14 127,5 млн. грн.) порівняно з аналогічним періодом 2014 року.

Найбільше збільшення обсягів надання фінансових послуг відбулося по таких видах:

- операції з переказу грошових коштів в 1,5 рази (18 890,9 млн. грн.);
- залучення фінансових активів юридичних осіб із зобов'язанням щодо наступного їх повернення в 1,5 рази (1 004,4 млн. грн.);
- надання порук (поручительств) на 69,8% (36,3 млн. грн.).

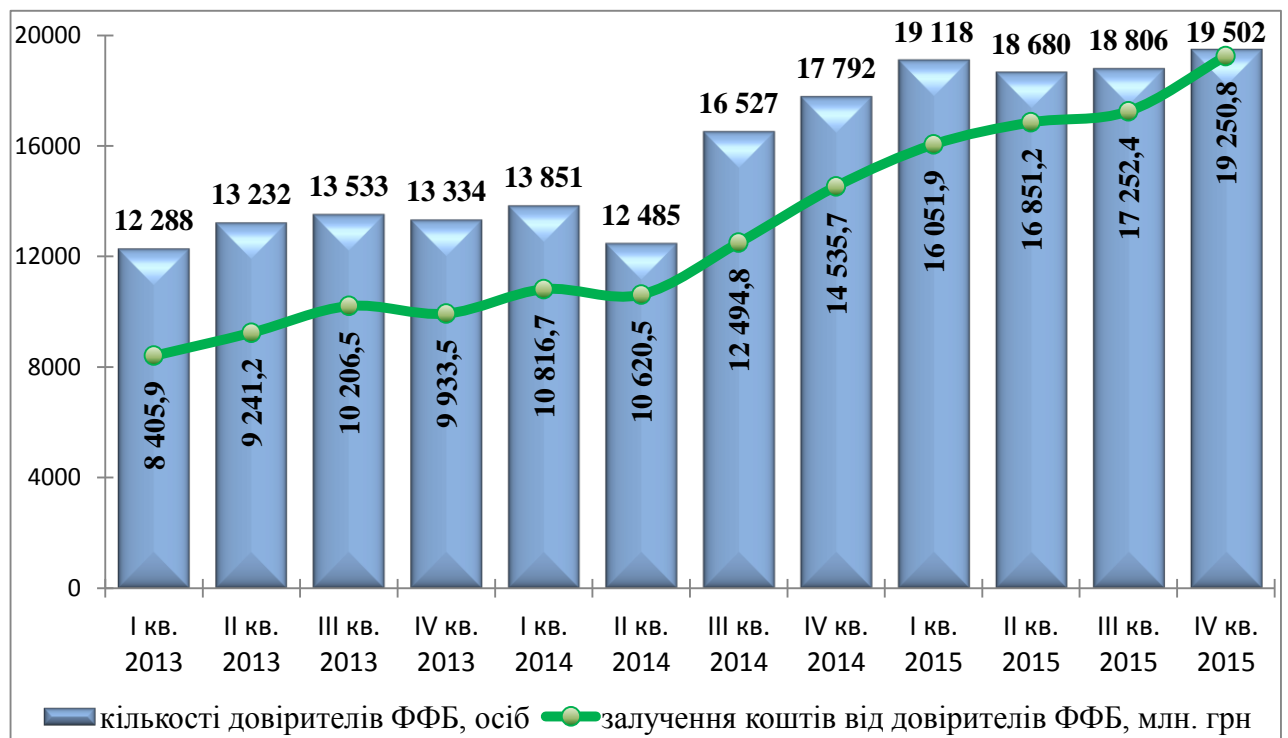
Найбільше скорочення обсягів фінансових послуг продемонстрували фінансовий лізинг - на 92,1% (237,2 млн. грн.) та надання гарантій – на 66,2% (271,2 млн. грн.).

Управління коштами установників управління майном з метою фінансування будівництва житла

Станом на 31.12.2015 57 фінансових компаній мали діючі ліцензії на здійснення діяльності по залученню коштів установників управління майном для фінансування об'єктів будівництва та/або здійснення операцій з нерухомістю і від свого імені діяти в їхніх інтересах, здійснюючи управління майном.

Загальна кількість довіритель, які уклали договори з фінансовими компаніями-управителями щодо участі у фонді фінансування будівництва (ФФБ), станом на 31.12.2015 становить 19 502 осіб, з яких 19 371 - фізичних та 131 - юридичних.

Динаміка зміни кількості довіритель ФФБ та залучених від них коштів наведена на рис. 1.

Рис. 1. Динаміка зміни кількості довіритель ФФБ та залучення коштів від довіритель ФФБ

Протягом останніх років спостерігається поступове збільшення кількості довіритель ФФБ та надходжень коштів до ФФБ. Порівняно з аналогічним періодом 2014 року кількість довіритель ФФБ збільшилась на 9,6% (1 710 осіб). Обсяг залучених коштів від довіритель ФФБ становить 19 250,8 млн. грн., що на 32,4 % (4 715,1 млн. грн.) більше порівняно з аналогічною датою минулого року.

Управління коштами установників управління майном з метою отримання доходу від здійснення операцій з нерухомістю

Станом на 31.12.2015 дозвіл, який надає право здійснювати емісію сертифікатів фондів операцій з нерухомістю (далі – сертифікати ФОН), мають 15 фінансових компаній, із яких 4 створили 4 ФОНів (табл. 3).

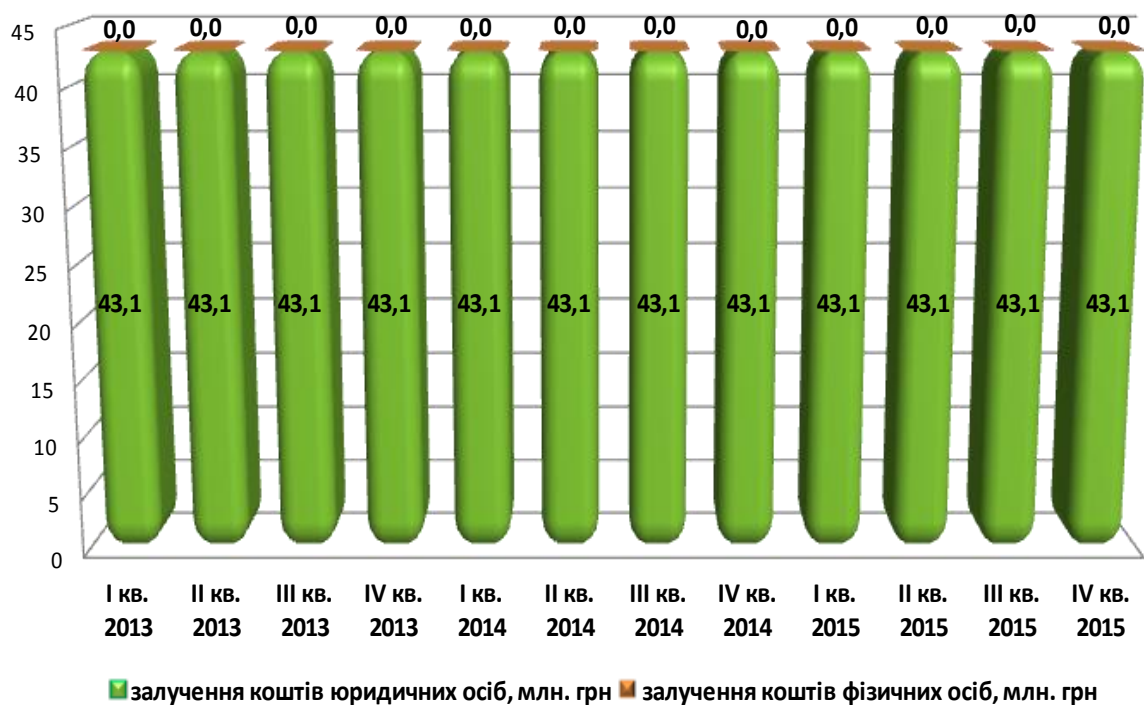
Таблиця 3

Кількість створених ФОН і виданих дозволів

Показники	Станом на 31.12.2013	Станом на 31.12.2014	Станом на 31.12.2015
Кількість виданих дозволів	15	16	15
Кількість компаній, які створили ФОН	4	5	4
Кількість створених ФОН	6	7	4

Кількість власників сертифікатів ФОН станом на 31.12.2015 становить 15 фізичних осіб.

Динаміка залучення коштів від фізичних та юридичних осіб (власників сертифікатів ФОН) наведена на рис. 2.

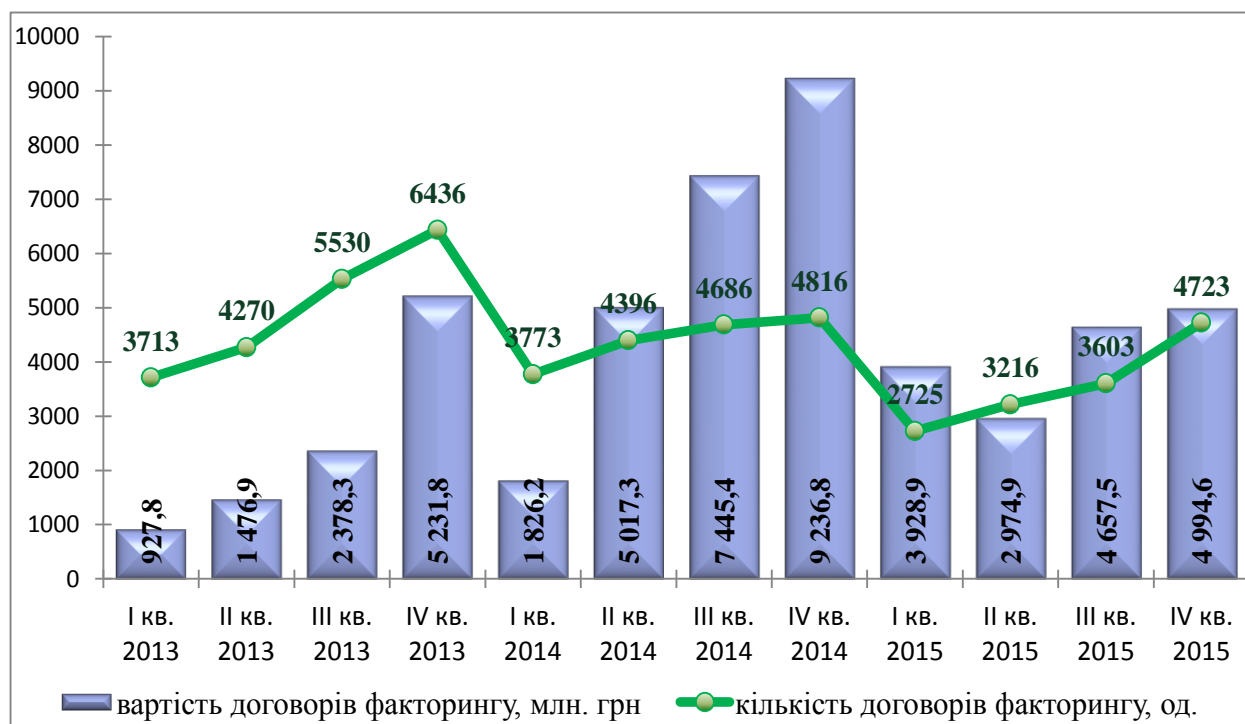
Рис. 2. Динаміка залучення коштів від фізичних та юридичних осіб (власників сертифікатів ФОН)

Залучення коштів за допомогою сертифікатів ФОН не набуло масового характеру. З кінця 2012 року юридичні особи припинили свою участь у здійсненні операцій з нерухомістю. Залучення коштів від фізичних осіб, які є власниками сертифікатів ФОН, станом на 31.12.2015 становить 43,1 млн. грн. та не змінюється протягом останніх трьох років.

Факторинг

Станом на 31.12.2015 в Державному реєстрі фінансових установ міститься інформація про 457 фінансові компанії, які мають право надавати послуги факторингу. Протягом 2015 року фінансові компанії уклали 14 267 договорів факторингу на загальну суму 16 555,9 млн. грн., виконали 12 367 договорів на суму 16 786,4 млн. грн. Діючими на кінець 2015 року залишалося 8 685 договорів факторингу.

Динаміка кількості та вартості укладених фінансовими компаніями договорів факторингу наведена на рис. 3.

Рис. 3. Динаміка надання фінансовими компаніями послуг факторингу

Кількість договорів факторингу, укладених протягом 2015 року, становила 14 267 одиниць, що на 19,3% (3 404 одиниць) менше порівняно з цим показником аналогічного періоду 2014 року. Вартість договорів факторингу становила 16 555,9 млн. грн., що на 29,6% (6 969,8 млн. грн.) менше порівняно з аналогічним періодом минулого року.

Важливим показником, який характеризує факторингові послуги, є джерела їх фінансування (табл. 4, рис. 4.)

Таблиця 4

Джерела фінансування укладених факторингових операцій, млн. грн.

Джерела фінансування	2013	2014	2015	Темпи приросту (2015/2014)	
				Абсолютний	%
Власні кошти	6 183,9	15 168,8	13 780,2	-1 388,6	-9,2
Позичкові кошти юридичних осіб (крім банківських)	367,7	1 279,7	1 251,9	-27,8	-2,2

кредитів)					
Банківські кредити	3 338,9	4 926,3	793,6	-4 132,7	-83,9
Залучені кошти фізичних осіб	-	-	1,5	1,5	-
Інші джерела	149	2 146,1	728,7	-1 417,4	-66,0
Всього	10 039,5	23 525,7	16 555,9	-6 969,8	-29,6

Станом на 31.12.2015, порівняно з відповідною датою 2014 року, відбулося зменшення фінансування факторингових операцій за рахунок:

- власних коштів на 9,2% (1 388,6 млн. грн.);
- банківських кредитів на 83,9,8% (4 132,7 млн. грн.).

В той же час, для фінансування факторингових операцій були залучені кошти фізичних осіб (1,5 млн. грн.).

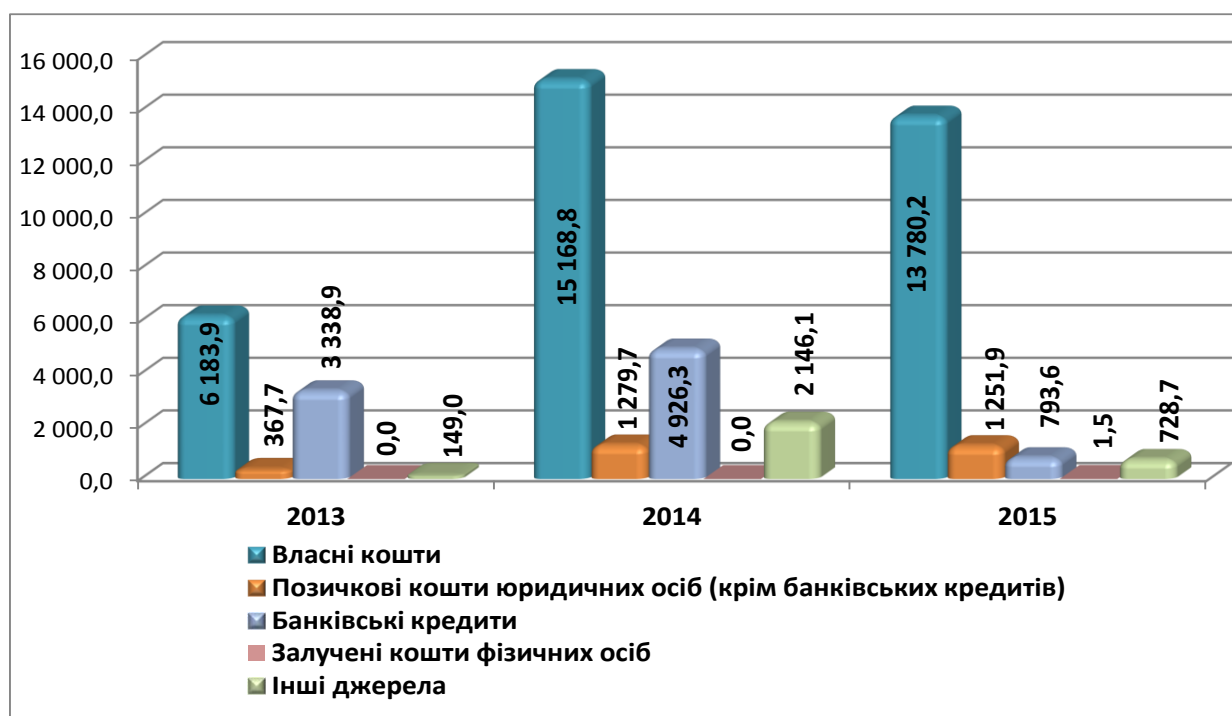

Рис. 4. Джерела фінансування факторингових операцій, млн. грн.

Динаміка структури джерел фінансування факторингових операцій за 2013 - 2015 рр. є досить нестійкою та істотно коливається, в першу чергу за рахунок зміни частки власних коштів та банківських кредитів.

За 2015 року частка власних коштів становить 83,2% і є найбільшою в структурі джерел фінансування, що на 18,8 в.п. вище даного показника за відповідний період минулого року (64,5%).

Станом на 31.12.2015 частка банківських кредитів становить 4,8%, що на 16,1 в.п. менше ніж за відповідний період 2014 року (20,9%).

Обсяг позичкових коштів юридичних осіб (крім банківських кредитів) порівняно з показником на відповідну дату 2014 року збільшився на 2,1 в.п. та становить 7,6% від загальної суми джерел фінансування.

Розподіл за галузями обсягів наданих фінансових послуг за укладеними договорами факторингу наведено в табл. 5

Розподіл договорів факторингу за галузями, млн .грн.

Назва галузі	2013	2014	2015	Темпи приросту (2015/ 2014)	
				Абсолютний	%
Будівництво	55,1	69,6	91,3	21,7	31,2
Добувна промисловість	0,0	0,1	0,0	-0,1	-100,0
Легка промисловість	0,0	0	0,0	0,0	-
Машинобудування	0,3	0	0,0	0,0	-
Металургія	0,0	0	0,0	0,0	-
Сільське господарство	17,5	1,3	29,7	28,4	2 187,4
Сфера послуг	152,6	1 501,8	738,3	-763,5	-50,8
Транспорт	1,7	3	50,0	47,0	1 566,7
Харчова промисловість	115,1	133,2	105,0	-28,2	-21,2
Хімічна промисловість	2,1	0	0,0	0,0	-
Інші	9 695,1	21 817	15 541,5	-6 275,5	-28,8
Всього	10 039,5	23 525,7	16 555,9	-6 969,8	-29,6

Найбільше збільшення продемонстрували укладені договори факторингу за такими галузями, як: транспорт – у 15,7 рази (на 47,0 млн. грн.), сільське господарство – 21,9 рази (на 28,4 млн. грн.).

Діяльність із забезпечення проведення розрахунків

Станом на 31.12.2015 ліцензії на право здійснення переказу коштів небанківськими фінансовими установами мають 6 фінансових компаній.

Дані щодо обсягів операцій з обміну валют та переказу грошових коштів фінансовими компаніями за 2013 –2015 рр. наведено в табл. 6.

Обсяги операцій з проведення розрахунків фінансовими компаніями, млн. грн.

Вид фінансової послуги	2013	2014	2015	Темпи приросту (2015/ 2014)	
				Абсолютний	%
Операції з обміну валют	7 605,2	694,4	449,3	-245,1	-35,3
Операції з переказу грошових коштів	11 127,0	12 703,8	31 594,7	18 890,9	148,7
Всього	18 732,2	13 398,2	32 044,1	18 645,9	139,2

За 2015 рік спостерігається збільшення загального обсягу операцій з проведення розрахунків в 1,4 рази (18 645,9 млн. грн.) порівняно з аналогічним періодом 2014 року. Операції з обміну валют скоротилися на 35,3% (245,1 млн. грн.), але відбулось збільшення операцій з переказу грошових коштів в 1,5 рази (18 890,9 млн. грн.).

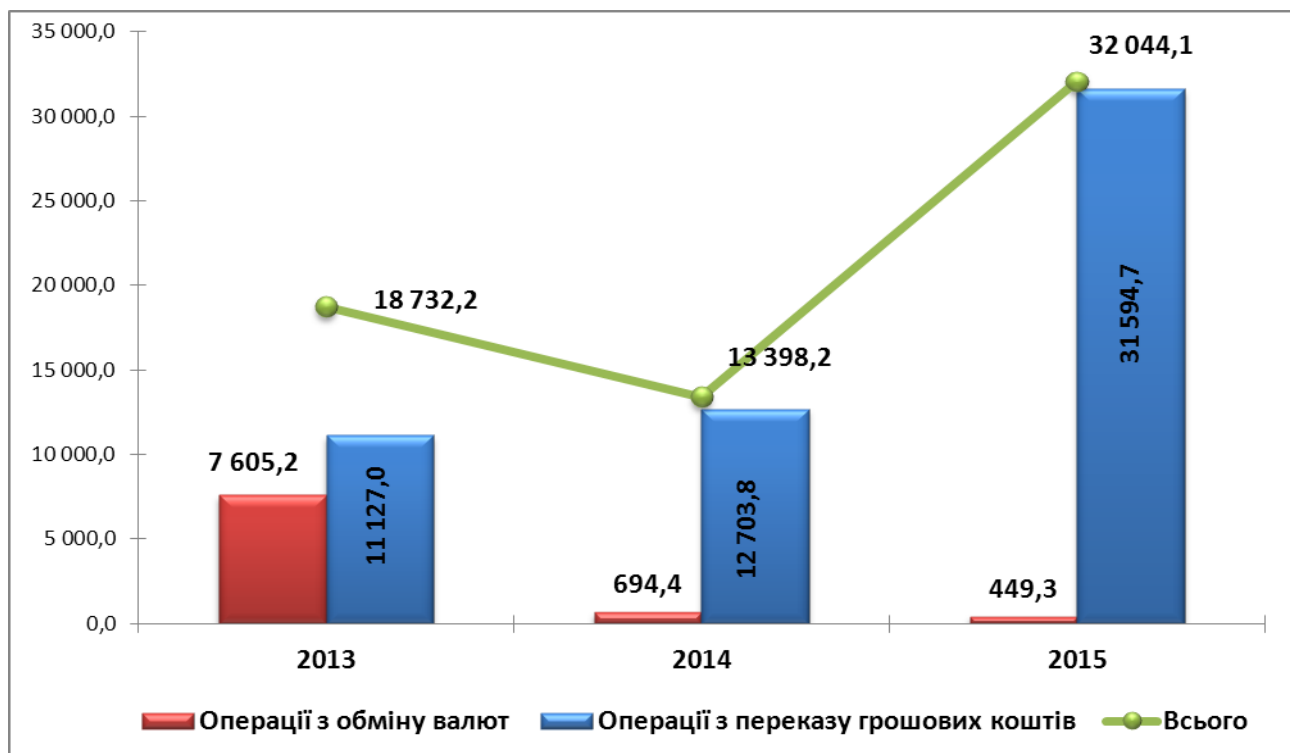

Рис. 5. Динаміка операцій з проведення розрахунків фінансовими компаніями, млн. грн.

Фінансові послуги, що надаються нефінансовими установами

Обсяги фінансових послуг, наданих юридичними особами – суб'єктами господарювання, які не є фінансовими установами, але мають визначене законом право надавати фінансові послуги, наведені в табл. 7.

Таблиця 7

Обсяги фінансових послуг, наданих юридичними особами, які не є фінансовими установами

Вид фінансової послуги	Розмір фінансового активу, що є предметом договору, млн. грн.			Темпи приросту (2015/2014)	
	2013	2014	2015	Абсолютний	%
фінансовий лізинг	24 847,8	5 881,4	4 933,5	-947,9	-16,1
поштовий переказ	9 182,0	7 197,0	6 529,5	-667,5	-9,3
Всього	34 029,8	14 378,1	11 463,0	-2 915,1	-20,3

Дані таблиці 7 свідчать про скорочення:

- фінансових активів щодо такої фінансової послуги як переказ коштів, що здійснюються через Укрпошту на 9,3% (667,5 млн. грн.);
- фінансових активів, що є предметом договору фінансового лізингу на 16,1% (947,9 млн. грн.).

Фінансовий лізинг

Станом на 31.12.2015 до Переліку юридичних осіб, які мають право надавати фінансові послуги та перебувають на обліку в Нацкомфінпослуг, внесено інформацію про 268 юридичних осіб – лізингодавців та до Державного реєстру фінансових установ внесено інформацію про 362 фінансові компанії, що надають послуги фінансового лізингу.

Таблиця 8

Кількість юридичних осіб – лізингодавців та фінансових компаній, що надають послуги фінансового лізингу

Тип установи	Станом на 31.12.2013	Станом на 31.12.2014	Станом на 31.12.2015
Юридичні особи – лізингодавці	254	267	268
Фінансові компанії, що надають послуги фінансового лізингу	157	187	362

Протягом 2015 року фінансовими компаніями та юридичними особами, які не мають статусу фінансових установ, але можуть згідно із законодавством надавати фінансові послуги, укладено 4 119 договорів фінансового лізингу на суму 6 261,6 млн. грн.

Вартість об'єктів лізингу, що є предметом договорів, становить 4 945,0 млн. грн.

Вартість чинних договорів фінансового лізингу станом на 31.12.2015 становить 26 347,7 млн. грн.

Близько 99,6% усіх послуг фінансового лізингу надається юридичними особами – суб'єктами господарювання, які не є фінансовими установами (табл. 9).

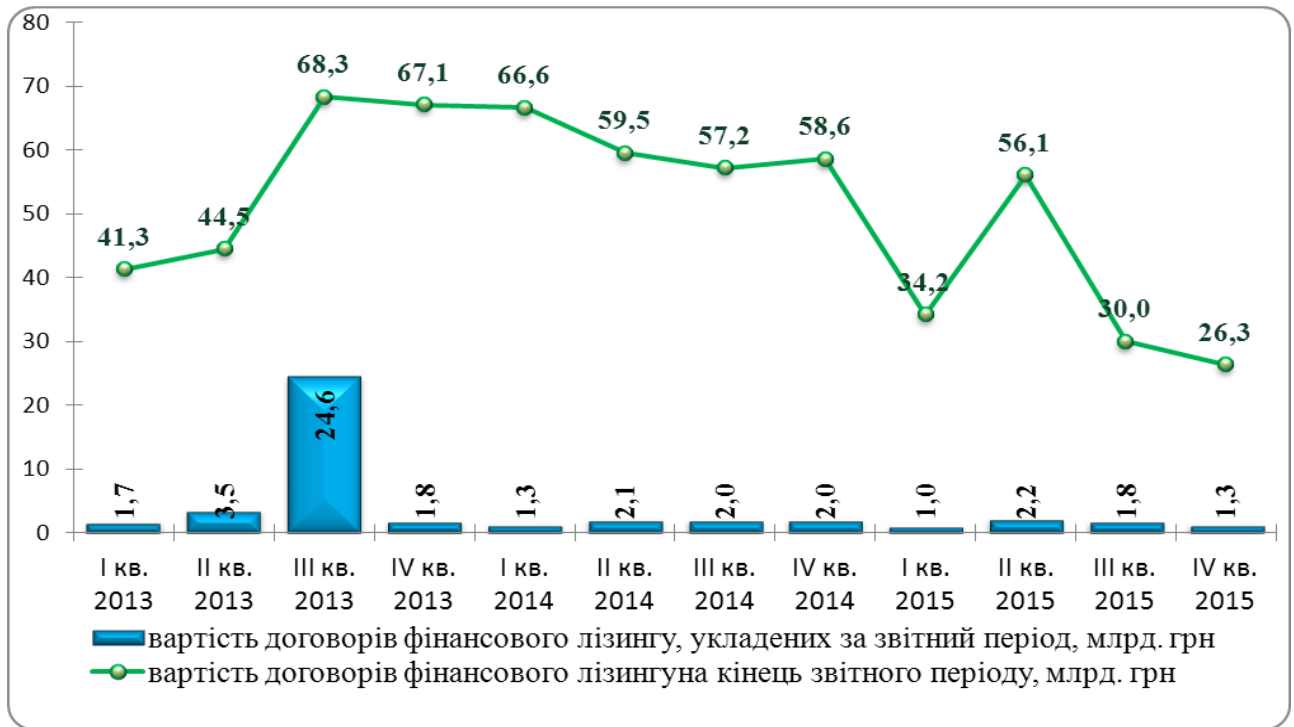
Таблиця 9

Інформація щодо вартості договорів фінансового лізингу та їх кількості, укладених юридичними особами та фінансовими компаніями

Період	Вартість договорів фінансового лізингу, укладених за період, (млн. грн.)		Кількість договорів фінансового лізингу (од.), укладених за період	
	юридичними особами	Фінансовими компаніями	юридичними особами	фінансовими компаніями
2013 р.	31 536,6	16,5	11 051	32
2014 р.	7181,0	257,4	8 940	26
2015 р.	6241,4	20,2	4098	21

За підсумками 2015 року спостерігається зменшення кількості договорів фінансового лізингу на 54,1% (4 847,0 одиниці) порівняно з відповідним періодом 2014 року. При цьому, вартість договорів фінансового лізингу зменшилась на 15,8% (на 1 176,8 млн. грн.).

Динаміка вартості договорів, укладених протягом 2013 – 2015 рр., та договорів, чинних на кінець кожного звітного періоду, наведена на рис. 6.

Рис. 6. Динаміка надання послуг фінансового лізингу

Вартість договорів фінансового лізингу за галузями представлена в табл. 10.

Таблиця 10

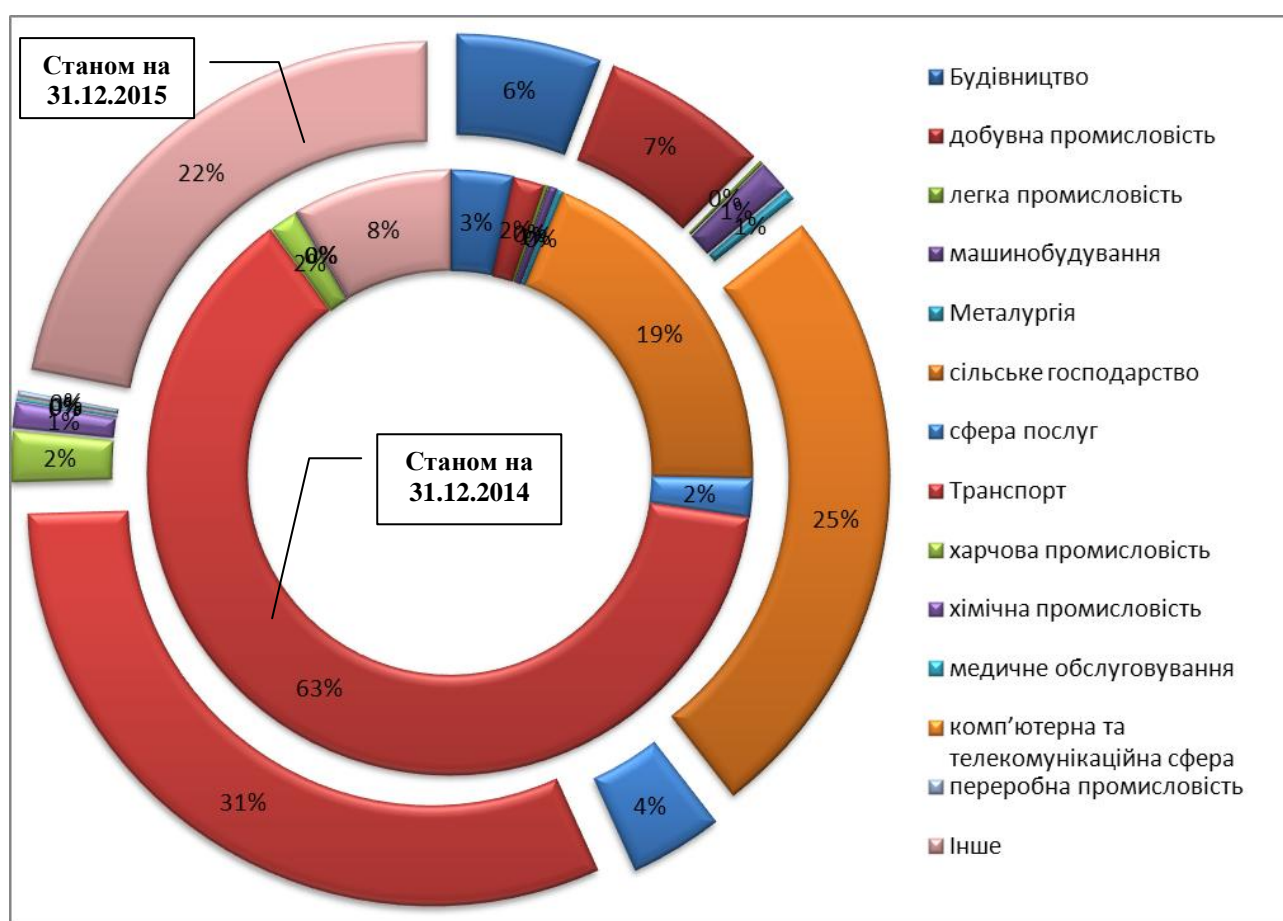
Вартість договорів фінансового лізингу за галузями, млн. грн.

Назва галузі	Станом на 31.12.2014	Станом на 31.12.2015	Темпи приросту (31.12.2015/ 31.12.2014)	
			Абсолютний	%
Будівництво	1 975,6	1 531,2	-444,4	-22,5
добувна промисловість	992,3	1 746,9	754,6	76,0
легка промисловість	129,3	43,1	-86,2	-66,7
машинобудування	273,4	326,5	53,1	19,4
Металургія	220,0	121,5	-98,5	-44,8
сільське господарство	11 233,1	6 636,4	-4 596,7	-40,9
сфера послуг	1 194,6	984,6	-210,0	-17,6
Транспорт	36 642,1	8 252,8	-28 389,3	-77,5
харчова промисловість	906,6	534,1	-372,5	-41,1
хімічна промисловість	72,1	271,2	199,1	276,1
медичне обслуговування	-	30,5	30,5	-
комп'ютерна та телекомунікаційна сфера	-	9,1	9,1	-
Переробна промисловість	-	67,6	67,6	-
Інше	4 933,5	5 792,2	858,7	17,4
Всього	58 572,6	26 347,7	-32 224,8	-55,0

За підсумками 2015 року найбільшими споживачами лізингових послуг є:

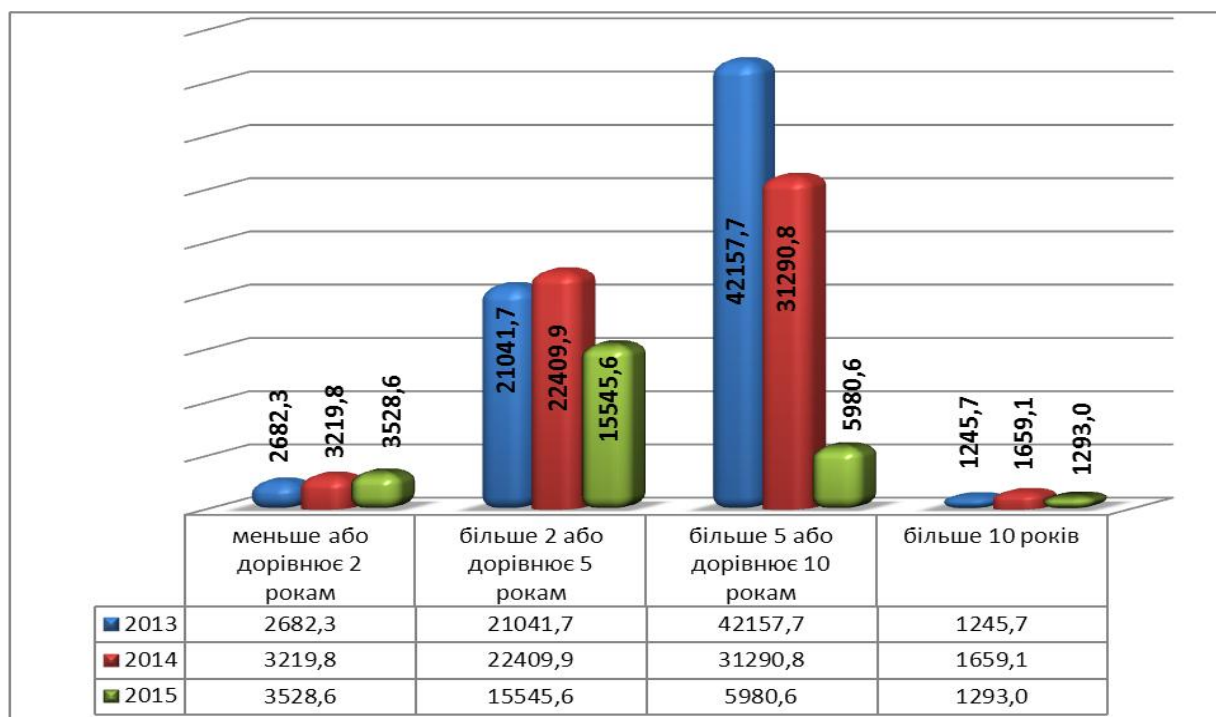
- транспортна галузь, вартість договорів становить 8 252,8 млн. грн., (станом на 31.12.2014 – 36 642,1 млн. грн., спад на 77,5% (28 389,3 млн. грн.));
- сільське господарство, вартість договорів становить 6 636,4 млн. грн. (станом на 31.12.2014 – 11 233,1 млн. грн., спад на 40,9% (4 596,7 млн. грн.));
- добувна промисловість, вартість договорів становить 1 746,9 млн. грн. (станом на 31.12.2014 – 992,3 млн. грн., ріст на 76,0% (754,6 млн. грн.));
- будівництво, вартість договорів становить 1 531,2 млн. грн. (станом на 31.12.2014 – 1 975,6 млн. грн., спад на 22,5% (444,4 млн. грн.));
- сфера послуг, вартість договорів становить 984,6 млн. грн. (станом на 31.12.2014 – 1 194,6 млн. грн., спад на 17,6% (210,0 млн. грн.)).

Схема розподілу обсягів лізингових операцій за галузями представлена на рис. 7.

Рис. 7. Розподіл вартості чинних договорів фінансового лізингу за галузями станом на 31.12.2014 та 31.12.2015, млн. грн.

Розподіл вартості договорів фінансового лізингу за терміном їх дії зображено на рис. 8.

Рис. 8. Розподіл вартості договорів фінансового лізингу за терміном їх дії, млн. грн.

Станом на 31.12.2015 спостерігається тенденція зменшення частки довгострокових договорів лізингу. Договори термін дії яких більше 5 або дорівнює 10 рокам порівняно з аналогічною датою минулого року зменшились на 80,9 % (25 310,2 млн. грн.), договори з терміном дії більше 10 років зменшились на 22,1% (366,1 млн. грн.).

Вартість договорів фінансового лізингу строком до 2 років показали незначний ріст на 9,6% (308,8 млн. грн.), строком від 2 до 5 років зменшилась на 30,6 % (6 864,3 млн. грн.).

Вартість договорів фінансового лізингу на кінець періоду за обладнанням представлена в табл. 11.

Таблиця 11

Вартість договорів фінансового лізингу на кінець періоду за обладнанням, млн. грн.

Обладнання	станом на 31.12.2013	станом на 31.12.2014	станом на 31.12.2015
Транспорт	50 469,4	42 362,5	14 713,6
комп'ютерна техніка та телекомунікаційне обладнання	1 043,5	482,6	25,4
друкарське та поліграфічне обладнання	84,8	61,2	46,2
торговельне обладнання	55,8	229,6	243,3
техніка, машини та устаткування для сільського господарства	7 674,7	8 876,3	5 736,4
будівельне обладнання та техніка	-	-	1 553,8
обладнання для харчової переробки	-	-	66,7

медичне обладнання	-	-	14,2
банківське обладнання	-	-	5,2
промислове обладнання	-	-	166,0
будівлі та споруди	-	-	893,0
Інше	7 794,1	6 560,4	2 883,9
Всього	67 122,3	58 572,6	26 347,7

Основні об'єкти фінансового лізингу за чинними договорами станом на 31.12.2015:

- транспортні засоби - 14 713,6 млн. грн. або 55,8% від загальної суми договорів. Порівняно з аналогічним періодом 2014 року показник зменшився на 65,3% (27 648,9 млн. грн.);
- техніка, машини та устаткування для сільського господарства – 5 736,4 млн. грн. (21,8%). Вартість договорів зменшилась на 35,4% (3 139,9 млн. грн.) порівняно з відповідним періодом минулого року;
- будівельне обладнання та техніка – 1 553,8 млн. грн. або 5,9% від загальної суми договорів.

Джерела фінансування лізингових операцій за 2015 р., що здійснені юридичними особами – лізингодавцями та фінансовими компаніями, наведені в табл. 12.

Таблиця 12

Розподіл джерел фінансування лізингових операцій за 2015 рр. млн. грн.

Джерела фінансування	2015 рік			
	Юр. Особи, млн. грн.	Частка, %	Фін. комп., млн. грн.	Частка, %
авансовий платіж	1 215,4	24,6	0,1	1,3
власний капітал	2 003,7	40,6	10,7	94,3
кредити банків	552,6	11,2	0,3	2,3
комерційні кредити постачальників	10,1	0,2	0,0	0,0
випуск цінних паперів	0,0	0,0	0,0	0,0
кошти міжнародних фінансових організацій	0,0	0,0	0,0	0,0
кошти державного та місцевих бюджетів	0,0	0,0	0,0	0,0
інші джерела	1 149,9	23,3	0,2	2,1
Всього	4 931,6	100,0	11,4	100,0

(*За 2014 рік загальний обсяг джерел фінансування становив 5 877,4 млн. грн.).

За 2015 рік загальний обсяг джерел фінансування юридичних осіб – лізингодавців та фінансових компаній становить 4 943,0 млн. грн., що на 934,4 млн. грн., або на 15,9%, менше порівняно з відповідним періодом 2014 року.

У структурі джерел фінансування лізингових операцій юридичних осіб – лізингодавців найбільшу частку займає власний капітал 40,6% (2 003,7 млн. грн.).

Ломбарди

Станом на 31.12.2015 до Державного реєстру фінансових установ внесено інформацію про 482 ломбарди, що на 5 установ (або на 1,0%) більше порівняно з відповідною датою 2014 року (станом на 31.12.2014 – 477 ломбардів).

Основні показники діяльності ломбардів 2013 – 2015 рр. наведено в таблиці 13.

Таблиця 13

Показники діяльності ломбардів.

Показники	31.12.2013	31.12.2014	31.12.2015	Темпи приросту			
				31.12.2014/ 31.12.2013		31.12.2015/ 31.12.2014	
				Абсолютний	%	Абсолютний	%
Кількість ломбардів (на кінець періоду)	479	477	482	-2	-0,4	5	1,0
Сума наданих фінансових кредитів під заставу (млн. грн.)	8 368,2	8 410,8	12 459,7	42,6	0,5	4048,9	48,1
Кількість наданих фінансових кредитів під заставу, тис. шт.	12 131,3	10 930,1	10 600,0	-1201,2	-9,9	-330,1	-3,0
Сума погашених фінансових кредитів (млн. грн.), у тому числі:	8 347,8	8 202,3	12 155,3	-145,5	-1,7	3953	48,2
погашено за рахунок майна, наданого в заставу	602,8	660,0	842,0	57,2	9,5	182	27,6
Кількість договорів, погашених за рахунок майна, наданого в заставу, (тис. шт.)	1 164,7	1 191,5	1 164,8	26,8	2,3	-26,7	-2,2

Дані таблиці 13 свідчать про збільшення загальних обсягів кредитування на ринку ломбардних послуг за 2015 рік порівняно з минулим роком.

Такі показники як, сума наданих фінансових кредитів під заставу, та сума погашених фінансових кредитів збільшилась на 48,1% та 48,2% відповідно, а кількість наданих фінансових кредитів під заставу зменшилась на 3,0%. Показник кількості договорів, погашених за рахунок майна, наданого в заставу зменшився на 2,2%.

Середньозважена річна процентна ставка за фінансовими кредитами ломбардів за 2015 рік становить 184,3% (2014 рік – 215,6%).

Важливим показником, який характеризує ринок послуг ломбардів, є показник їх фінансового стану (табл. 14).

Таблиця 14

Показники фінансового стану ломбардів

Показники	Станом на 31.12.2013	Станом на 31.12.2014	Станом на 31.12.2015	Темпи приросту 31.12.2015/ 31.12.2014	
	млн. грн.			Абсолютний	%
Дебіторська заборгованість, у тому числі, (млн. грн.):	1 045,4	1 244,9	1 758,5	513,6	41,3
за наданими фінансовими	807,7	948,9	1 171,9	223,0	23,5

кредитами, (млн.грн.)					
за нарахованими відсотками за наданими фінансовими кредитами, (млн.грн.)	30,3	33,4	40,8	7,4	22,2
Статутний капітал, (млн.грн.)	856,1	825,6	899,6	74,0	9,0
Резервний капітал, (млн.грн.)	20,5	21,4	41,1	19,7	92,1
Нерозподілений прибуток, (млн.грн.)	184,1	221,4	262,2	40,8	18,4
Власний капітал, усього, (млн.грн.)	995,3	970,4	1 100,2	129,8	13,4
Залучені кошти на платній та безоплатній основі, (млн.грн.)	179,1	200,5	179,3	-21,2	-10,6
Активи по балансу, (млн.грн.)	1518,6	1710,3	2 218,7	508,4	29,7

Як свідчать дані таблиці, обсяг активів ломбардів виріс на 29,7% (508,4 млн. грн.) порівняно з аналогічним періодом минулого року та станом на 31.12.2015 становить 2 218,7 млн. грн.

Власний капітал ломбардів становить 1 100,2 млн. грн., що на 13,4% (129,8 млн. грн.) більше ніж станом на 31.12.2014.

Станом на 31.12.2015 нерозподілений прибуток становить 262,2 млн. грн., порівняно з відповідним періодом 2014 року він збільшився на 18,4% (40,8 млн. грн.).

Обсяг дебіторської заборгованості станом на 31.12.2015 збільшився на 41,3% (до 1 758,5 млн. грн.) порівняно з відповідною датою попереднього року.

Станом на 31.12.2015 резервний капітал та статутний капітал зросли на 92,1% та 9,0% порівняно з аналогічною датою 2014 року та відповідно становлять 41,1 та 899,6 млн. грн.

Структура наданих ломбардами кредитів за видами застави представлена в таблиці 15.

Таблиця 15

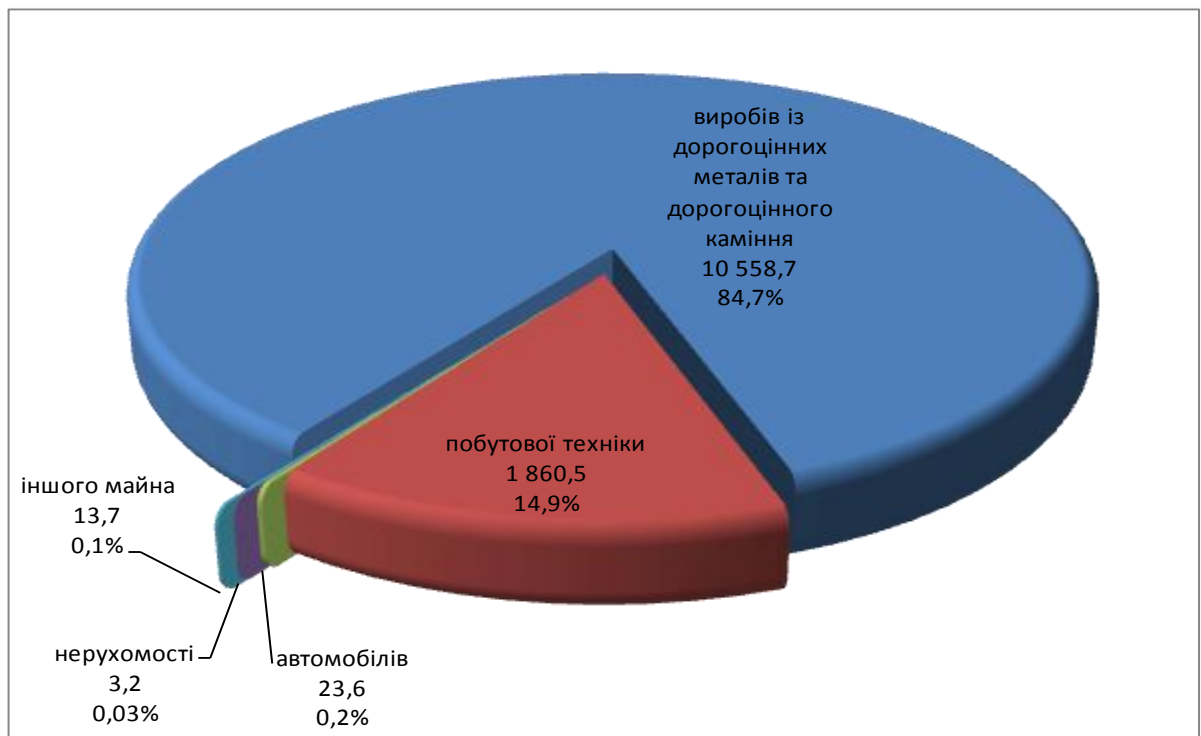
Обсяг наданих фінансових кредитів за видами застави

Види застави	Обсяг наданих фінансових кредитів, млн. грн.			Структура наданих фінансових кредитів, %			Темпи приросту			
							31.12.2014/ 31.12.2013		31.12.2015/ 31.12.2014	
	31.12. 2013	31.12. 2014	31.12. 2015	31.12. 2013	31.12. 2014	31.12. 2015	млн. грн.	%	млн. грн	%
виробів із дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння	7 274,6	7 101,3	10 558,7	86,9	84,4	84,7	-173,3	-2,4	3 457,4	48,7
побутової техніки	1 046,8	1 269,6	1 860,5	12,5	15,1	14,9	222,8	21,3	590,9	46,5
автомобілів	19,6	19,6	23,6	0,2	0,2	0,2	0	0	4,0	20,4
нерухомості	13,3	8,0	3,2	0,2	0,1	0,03	-5,3	-39,8	-4,8	-60,0
іншого майна	13,8	12,3	13,7	0,2	0,1	0,1	-1,5	-10,9	1,4	11,4
Всього	8 368,1	8 410,8	12 459,7	100	100	100	42,7	0,5	4 048,9	48,1

За 2015 рік структура наданих фінансових кредитів у цілому не змінилася. Водночас, при загальному збільшенні обсягів кредитування (48,1%) дещо змінилась питома вага фінансових кредитів, виданих під вироби з

дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння (з 84,4% до 84,7%), побутової техніки (з 15,1% до 14,9%), а автомобілів залишилась незмінною (0,2 %).

Структура наданих кредитів за видами застави зображена на рис. 9.

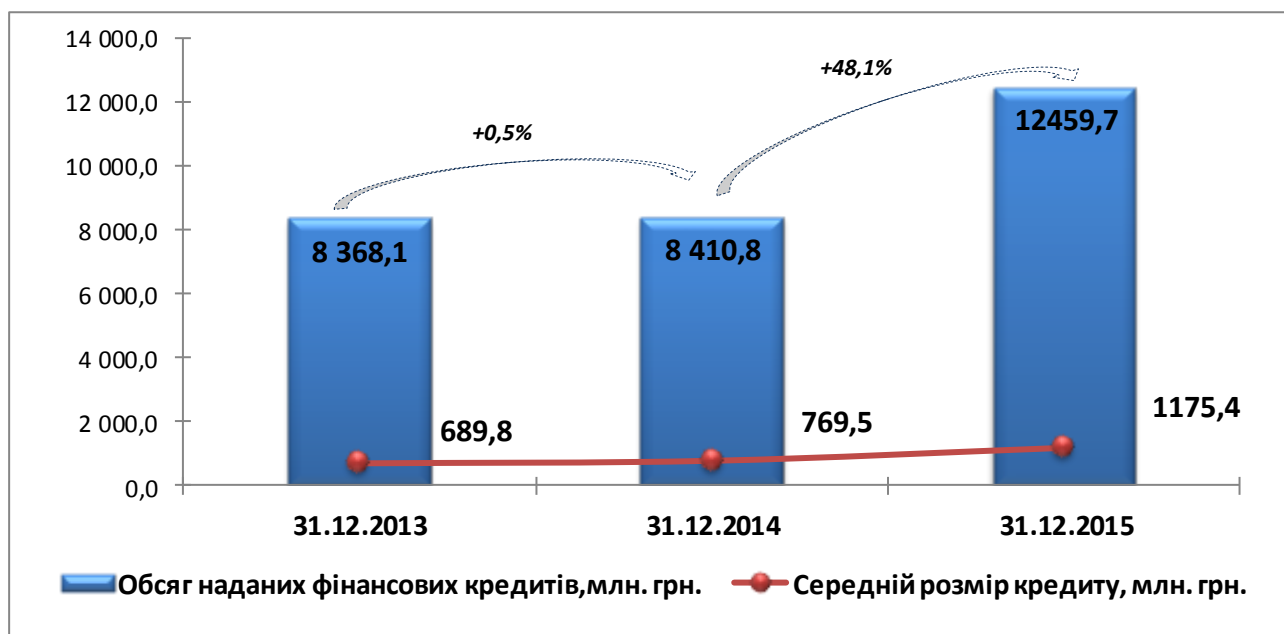
Рис. 9. Структура фінансових кредитів під заставу станом на 31.12.2015

Ломбарди обирають для застави найбільш ліквідне майно. В обсязі наданих фінансових кредитів за видами застави найбільшу питому вагу займають фінансові кредити під заставу виробів із дорогоцінних металів та дорогоцінного каміння - 84,7% (10 558,7 млн. грн.). Порівняно з 31.12.2014 даний показник збільшився на 0,3 % від загального обсягу виданих кредитів.

Фінансові кредити видані під заставу побутової техніки за 2015 рік збільшились на 46,5% (590,9 млн. грн.) порівняно з відповідним періодом 2014 року. Обсяг фінансових кредитів під заставу автомобілів збільшився на 20,4% (4,0 млн. грн.), а обсяг фінансових кредитів під заставу нерухомості продемонстрував зменшення на 60,0 % (4,8 млн. грн.).

Динаміку обсягів виданих кредитів та середнього розміру кредиту за 2013 – 2015 рр. зображено на рис. 10.

Рис. 10. Динаміка обсягів наданих фінансових кредитів та середнього розміру кредиту за 2013 – 2015рр.

Ломбарди залишаються одним із найбільш консервативних і стабільних фінансових інститутів для фізичних осіб - вони орієнтовані на видачу дрібних та короткострокових кредитів. Ломбарди надають фінансові кредити під заставу, середній розмір яких, за 2015 року становить 1 175,4 грн.

На фоні зростання обсягу виданих кредитів за 2015 рік на 48,1% середній розмір кредиту демонструє збільшення на 52,8 %.

Таблиця 16

**Групування частки перших ломбардів (ТОР)
за обсягом наданих фінансових кредитів та їх активів станом на 31.12.2015**

	Сума наданих фінансових кредитів під заставу		Активи за балансом	
	млн. грн.	частка, %	млн. грн.	частка, %
ТОР 3	5 430,4	43,6	721,8	32,5
ТОР 5	7 394,2	59,3	1 075,1	48,5
ТОР 10	8 669,7	69,6	1 379,1	62,2
ТОР 50	11 242,1	90,2	1 899,2	85,6
ТОР 100	11 969,2	96,1	2 077,2	93,6
Всього по ринку	12 459,7	100	2 218,7	100

Як свідчать дані таблиці 16 на 100 ломбардів, перших за обсягом наданих фінансових кредитів (ТОР 100), припадає 96,1 % від загального обсягу кредитів та 93,6% від загальних активів. При цьому, на частку 3 ломбардів, перших за обсягом наданих кредитів, припадає 43,6% від загального обсягу наданих кредитів і 32,5% всіх активів ломбардів.

Розподіл джерел залучення ломбардами коштів на платній та безоплатній основі наведений у таблиці 17.

Таблиця 17

Інформація про джерела залучення коштів ломбардами

Показники	Станом на 31.12.2013		Станом на 31.12.2014		Станом на 31.12.2015	
	млн. грн.	частка, %	млн. грн.	частка, %	млн. грн.	частка, %
Залучені кошти на платній та безоплатній основі, у тому числі:	179,1	100	200,5	100	179,3	100
від банків	114,7	64,0	65,0	32,4	66,1	36,9
від юридичних осіб (крім банків)	63,6	35,5	128,2	63,9	100,0	55,8
від фізичних осіб	0,8	0,4	7,3	3,6	13,2	7,4

Дані таблиці 17 свідчать про зменшення загальних обсягів залучених коштів на 10,6% (на 21,2 млн. грн.) порівняно з відповідним періодом минулого року (до 179,3 млн. грн.).

В господарській діяльності ломбардів збільшується питома вага залучених кредитів від банків на 4,5 в.п. (до 66,1 млн. грн.). Обсяг залучених коштів від юридичних осіб (крім банків) порівняно з відповідним періодом минулого року зменшився на 8,1 в.п. (до 100,0 млн. грн.). Питома вага залучених коштів від фізичних осіб продемонструвала ріст на 3,8 в.п. (до 13,2 млн. грн.).